

Ormanlık alanlardan toplanan kozalakların, ev ortamında ve herhangi bir makine kullanılmaksızın pekmez haline getirilip satılmasının esnaf muaflığı kapsamında olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	35831311-010.01[GV]-5110
Tarih	22.04.2020

T.C.

KARABÜK VALİLİĞİ

Defterdarlık Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 35831311-010.01[GV]-E.5110

22.04.2020

Konu : Ormanlık alanlardan toplanan kozalakların, ev ortamında ve herhangi bir makine kullanılmaksızın pekmez haline getirilip satılmasının esnaf muaflığı kapsamında olmadığı hk.

İlgi : 06/02/2019 tarih ve 5349 evrak kayıt sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ormandan topladığınız kozalakları evinizde herhangi bir makine kullanmadan pekmez haline getirerek satışını yaptığınızı belirterek, bu faaliyetiniz nedeniyle vergi mükellefi olup olmayacağınız hususunda Başkanlığımızın görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtildikten sonra, ticari kazancın, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve Gelir Vergisi Kanununda yazılı gerçek (Bilânço veya işletme hesabı esas) veya basit usullere göre tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 46 ncı maddesinde, 47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançlarının basit usulde tespit olunacağı belirtilmiş, anılan maddelerde ise basit usule tabi olmanın genel ve özel şartları açıklanmış olup Kanunun 51 inci maddesinde de basit usulden faydalanamayacak mükellefler bentler halinde sayılmıştır.

Aynı Kanunun 52 nci maddesinde; *"Zirai faaliyetten doğan kazanç zirai kazançtır. Zirai faaliyet; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade eder.*

...

Satışların dükkân ve mağaza açılarak yapılması halinde, mahsullerin dükkân ve mağazaya gelinceye kadar geçirdikleri safhalar zirai faaliyet sahasında kalır. Çiftçiler tarafından doğrudan doğruya zirai faaliyetleri ile ilgili alım satım işlerinin tedviri için açılan yazıhaneler, faaliyetleri bu mevzu münhasır kalmak şartıyla dükkân ve mağaza sayılmaz.

Yukarıda yazılı faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelere zirai işletme bu işletmeleri işleten gerçek kişilere (Adi şirketler dâhil), vergiye tabi olsun veya olmasınlar, çiftçi ve bu faaliyetler neticesinde istihsal olunan maddelere de mahsul denir.

..." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 53 üncü maddesinde de; çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların, bu Kanunun 94 üncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirileceği, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyecekleri hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan; yine aynı Kanunun 94 üncü maddesinde ise maddenin birinci fıkrasında sayılanların, avans olarak ödenenler de dâhil olmak üzere nakden veya hesaben yapacakları ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapmaya mecbur oldukları hüküm altına alınmış olup, adı geçen fıkranın (11) numaralı bendinde de, çiftçilerden satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden bu çiftçilerin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapılacağı hükme bağlanmıştır. Söz konusu tevkifat oranları ise 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile hayvanlar ve bunların ürünleri ile kara ve su avcılığı ürünleri için % 2, diğer zirai ürünler için ise % 4; ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan hayvan ve hayvansal ürünlerde % 1, diğer zirai ürünlerde ise % 2 olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan; zirai ürünlerin, sınai faaliyet kapsamında çeşitli üretim aşamalarından geçirilerek işlenmesi suretiyle elde edilen nihai ürünün, "sınai ürün" vasfını kazanması durumunda bu defa da, söz konusu ürünün üretimi ve satışı dolayısıyla elde edilecek kazancın ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekecektir.

Bu hükümlere göre; ormanlık alanlardan topladığınız kozalakların, ev ortamında ve herhangi bir makine kullanılmaksızın pekmez haline getirerek, dükkân ve mağaza açılmadan satışını gerçekleştirmenize yönelik faaliyetiniz zirai faaliyet kapsamında olup, mezkûr Kanunun 54 üncü maddesi uyarınca, söz konusu faaliyet yönünden işletme büyüklüğü ölçüsü belirlenmemiş olduğundan, bu faaliyet nedeniyle elde ettiğiniz kazancın, anılan Kanunun 53 üncü maddesi hükmü uyarınca ve Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi kapsamında tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilmesi gerekmektedir.

Söz konusu ürünlerin satışlarını dükkan veya mağaza açarak yapmanız halinde ise mahsullerin dükkan veya mağazaya gelinceye kadar geçirdikleri safhalar zirai faaliyet kapsamında kalacak olup, bundan sonraki aşama ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilecektir. Bu durumda, Gelir Vergisi Kanununun 47 ve 48 inci maddelerinde belirtilen basit usule tabi olmanın genel ve özel şartlarını topluca taşımanız ve 51 inci maddede sayılan faaliyetlerde bulunmamanız şartıyla, basit usulden faydalanmanız mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026